

MUZEUM
sztuki
nowoczesnej
w warszawie

03.02–02.03. 2012

ul. Pańska 3
01-592 Warszawa
www.artmuseum.pl

kuratorzy: Łukasz Ronduda, Natalia Sielewicz
architektura kina: Michał Ziętek

Specjalne podziękowania dla Julii Jankowskiej
i Oli Kruk.

Wstęp na wszystkie filmy
i wydarzenia bezpłatny.

M

Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie staje się przestrzenią kinowa dla miłośników ambitnych obrazów filmowych. W programie prezentowane są zjawiska słabo obecne w kinematografii głównego nurtu, jak i filmy fabularne, które miały swoje premiery na najważniejszych festiwalach filmowych. Pokazy pogrupowane zostały w następujące kategorie: Artist Moving Image, Kolekcja, Re:Forma, Animacja, Art Documents oraz Curating Cinema.

2 marca 2012 roku odbędzie się oficjalna inauguracja internetowej filmoteki Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, czyli archiwum (około 600 tytułów) gromadzącego polskie filmy eksperymentalne i sztukę wideo, upublicznionego w sieci. Z tej okazji artysta Józef Robakowski opowie o najciekawszych zjawiskach w polskim filmie artystycznym od lat 20. XX wieku do dziś.

Otwarcie Kinomuzeum oraz internetowej filmoteki stanowi kontynuację działań Muzeum związanych z Nagrodą filmową przyznaną raz do roku wspólnie z PISF, dla artysty z pola sztuk wizualnych na realizację filmu fabularnego. Druga edycja nagrody zostanie ogłoszona podczas trwania programu.

Liczba miejsc w Kinomuzeum jest ograniczona.

Na wszystkie filmy w kategorii Coming Soon obowiązują zapisy na stronie www.artmuseum.pl

Partner:

Sponsor Muzeum:

Bloomberg

Sponsor Kinomuzeum:

CANAL+

Filmoteka Muzeum Sztuki Nowoczesnej została sfinansowana w ramach programu Kultura +

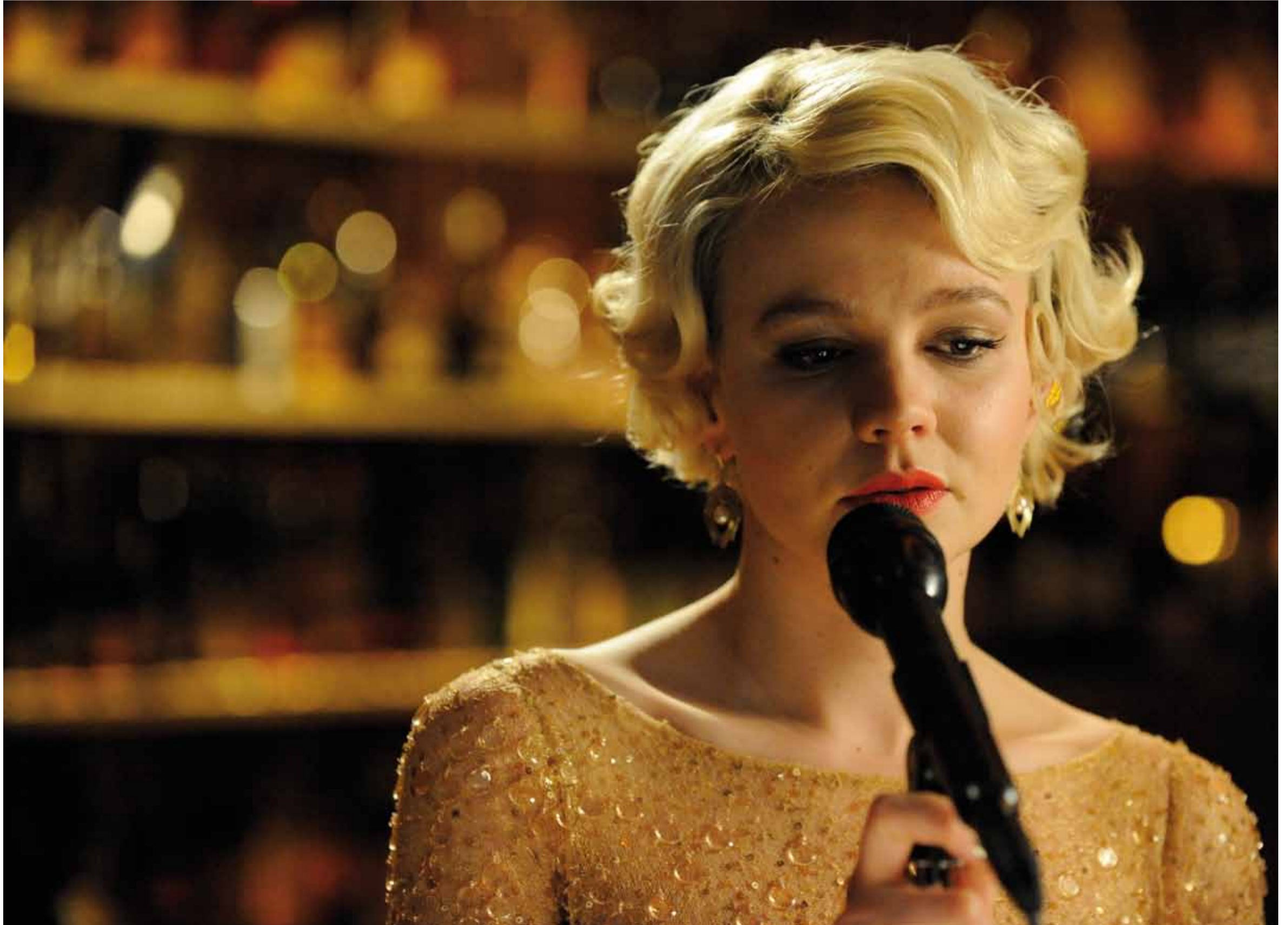
Patroni medialni Muzeum:

KINO- MUZEUM

WSTĘP WOLNY

Wstyd 2011, reż. Steve McQueen. Wielka Brytania/ USA, materiały prasowe Gutek film

03.02/19:00	COMING SOON	Wstyd/ Shame	Steve McQueen	Wielka Brytania, 2011	99 min
04.02/19:00	ART DOCUMENTS	The Posters Came from the Walls/ Our Hobby is Depeche Mode	Jeremy Deller i Nick Abrahams	Wielka Brytania, 2007	70 min
05.02/19:00	COMING SOON	Przyszłość/ The Future	Miranda July	USA, Niemcy, 2011	91 min
06.02					
07.02/19:00	KOLEKCJA	Przegląd prac/survey	Jonathan Horowitz	USA, 1997-2009	40 min
08.02/19:00	KOLEKCJA	Przegląd prac/survey	Laurel Nakadate	USA, 2000-2009	40 min
09.02/19:00	ARTIST MOVING IMAGE	Zdobycy słońca	Anna Baumgart	Polska, 2011	45 min
10.02/19:00	ARTIST MOVING IMAGE	Stranger	Damián Ortega	Meksyk, 2011	58 min
11.02/19:00	CURATING CINEMA	Vorspannkino-sztuka zjawiskowych tytułów filmowych	Susanne Pfeffer z KW Berlin		90 min
12.02/17:30	RE:FORMA	Z daleka widok jest piękny/ It looks Pretty from a Distance + Q&A z Wilhelmem Sasnałem	Wilhelm i Anna Sasnal	Polska, 2011	77 min
13.02					
14.02/19:00	ART DOCUMENTS	!Women Art Revolution	Lynn Hershman Leeson	USA, 2010	83 min
15.02/19:00	CURATING CINEMA	Przegląd prac/survey	Igor Krenz i William Lamson	Polska, USA, 1990-2008	60 min
16.02/19:00	CURATING CINEMA	Film-performans Light Music Lis Rhodes w wykonaniu Roberta Piotrowicza z prelekcją kuratora Tate Modern Gallery, Stuarta Comera		1975/2012	60 min
17.02/19:00	ARTIST MOVING IMAGE	Przegląd prac/survey	Stan VanDerBeek	USA, 1957-1965	45 min
18.02/19:00	CURATING CINEMA	Pokaz kuratora Thomasa Bearda z Light Industry (New York) na temat niedokończonych filmów			60 min
19.02/19:00	ARTIST MOVING IMAGE	1395 Days Without Red	Anri Sala i Sejla Kamberić	Bośnia i Hercegowina, Wielka Brytania, 2011	65+43 min (108 min)
20.02					
21.02/19:00	ART DOCUMENTS	Strange Culture	Lynn Hershman Leeson	USA, 2007	75 min
22.02/19:00	COMING SOON	Na samym dnie/ Deep End + Q&A z Jerzym Skolimowskim	Jerzy Skolimowski	RFN, Wielka Brytania, 1970	90 min
23.02/19:00	RE:FORMA	Róża/ Rose	Wojciech Smarzowski	Polska, 2011	90 min
24.02/19:00	ANIMACJA	Przeżyć życie/ Surviving Life	Jan Švankmajer	Czechy, Słowacja, 2010	85 min
25.02/19:00	ANIMACJA	Do widzenia, panie Christie / Goodbye Mister Christie	Phil Mulloy	Wielka Brytania, 2010	80 min
26.02/19:00	COMING SOON	Na samym dnie/ Deep End	Jerzy Skolimowski	RFN, Wielka Brytania, 1970	90 min
27.02					
28.02/19:00	KOLEKCJA	Przegląd prac/survey	Duncan Campbell	Wielka Brytania, 2008-2011	50 min
29.02/19:00	ANIMACJA	Przegląd prac/survey	Nathalie Djurberg i Stacey Steers	Niemcy, USA, 2008-2011	60 min
01.03/19:00	RE:FORMA	Wykład Piotra Dumały Między animacją a fabułą			120 min
02.03/19:00	FINISAŻ	Inauguracja filмотeki Muzeum Sztuki Nowoczesnej oraz wykład Józefa Robakowskiego na temat historii polskiego filmu eksperymentalnego i sztuki wideo			90 min

KINOMUZEUM

03.02–02.03. 2012

**MUZEUM
SZTUKI NOWOCZESNEJ
W WARSZAWIE**

sponsorem Kinomuzeum jest

Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie na czas projektu Kinomuzeum przejdzie metamorfozę i pokaże się publiczności od zupełnie nowej strony jako przestrzeń kinowa dla wszystkich miłośników ambitnego kina. W programie znajdą się zarówno zjawiska słabo reprezentowane w kinematografii głównego nurtu, jak i pokazy filmów fabularnych, które miały swoje premiery w ramach najważniejszych festiwali filmowych. Ponadto dla wszystkich poszukujących nowych doświadczeń audio-wizualnych, przewidziano specjalne pokazy w następujących kategoriach:

ART DOCUMENTS	6
ANIMACJA	12
ARTIST MOVING IMAGE	20
COMING SOON	28
CURATING CINEMA	34
KOLEKCJA	40
RE:FORMA	48

W piątek, 3 marca 2012 roku odbędzie się oficjalna inauguracja internetowej Filmoteki Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, czyli archiwum gromadzącego polskie filmy eksperymentalne i sztukę wideo (około 600 tytułów) upublicznionego w sieci dla wszystkich zainteresowanych. Z tej okazji artysta Józef Robakowski opowie o najciekawszych zjawiskach w polskim filmie artystycznym od lat dwudziestych do dziś.

Otwarcie Kinomuzeum oraz internetowej Filmoteki stanowi kontynuację działań Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie związanych z Nagrodą Filmową PISF i Muzeum przyznawaną raz do roku artyście z pola sztuk wizualnych na realizację filmu fabularnego. Jej druga edycja zostanie ogłoszona już w lutym, w ramach Kinomuzeum. Wszystkie te inicjatywy budują program filmowy Muzeum nastawiony na intensyfikację dialogu pomiędzy kinem a sztuką, między środowiskiem filmowym a artystycznym.

Na wszystkie spotkania, filmy i pokazy wstęp bezpłatny!

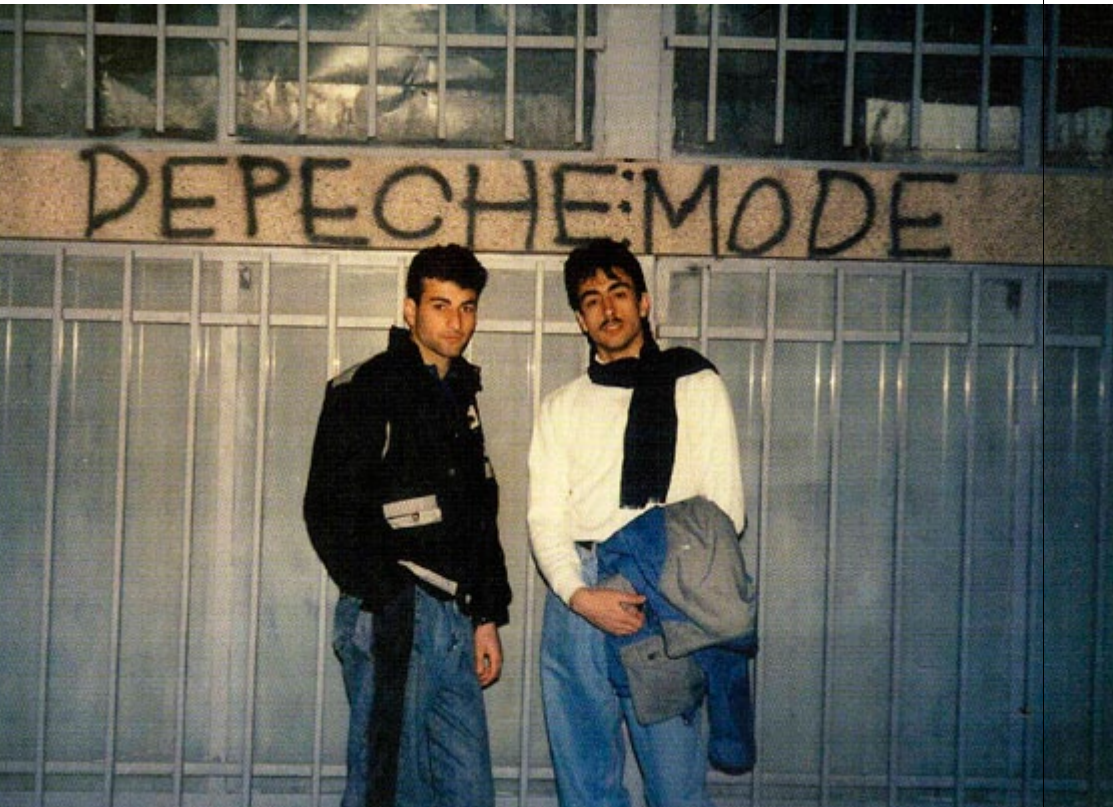

JEREMY DELLER I NICK ABRAHAMS

THE POSTERS CAME FROM THE WALLS / OUR HOBBY IS DEPECHE MODE

Wielka Brytania 2008

70 min.

Film dokumentalny *The Posters Came from the Walls* powstał w 2007 roku jako próba ukazania fenomenu i wyjątkowości fanów grupy Depeche Mode. W tym fascynującym i inspirującym dokumencie artysta wideo Jeremy Deller i filmowiec Nick Abrahams opowiadają historię o wierze i oddaniu fanów z całego świata, w sposób, który bywa dziwny, zabawny, ale też smutny i często wzruszający. Produkcję rozpoczęto od umieszczenia ogłoszenia w internecie, w którym poszukiwano fanów mających do zaprezentowania coś specjalnego; coś, co świadczy o ich wyjątkowości. Był to najważniejszy moment całej produkcji. Tak jak w filmie fabularnym, dla którego to casting ma kluczowe znaczenie i wpływ na dalsze losy produkcji, tak w tym konkretnym przypadku wybór tych, którzy będą reprezentować dzieło nie tylko jako twarz, ale również i dusza, był najistotniejszym i zarazem najtrudniejszym momentem tego filmu.

Jeremy Deller (ur. 1966) — angielski artysta sztuki konceptualnej, wideo i instalacji. Zdobywca nagrody Turnera. Wiele jego prac jest wynikiem kooperacji. Jego twórczość posiada silny aspekt polityczny, ponieważ podejmuje kwestie dewaluacji artystycznego ego poprzez częste angażowanie się w proces twórczy innych osób. Duża część jego dzieł ma efermeryczny charakter.

Nick Abrahams studiował malarstwo i literaturę angielską w Exeter University Art School, swoją filmową drogę rozpoczął od reżyserowania teledysków takich zespołów jak Leftfield, Gallon Drunk czy Huggy Bear. Nakręcił film o islandzkim zespole Sigur Rós, który był częścią specjalnego wydania albumu „Með suð í eyrum við spilum endalaust”.

LYNN HERSHMAN LEESON

!KOBIECY SZTUKA REWOLUCJA**!WOMEN ART REVOLUTION**

USA 2010

83 min.

Przez ponad czterdzieści lat reżyserka Lynn Hershman Leeson przeprowadziła setki godzin wywiadów z wizjonerskimi artystkami, historyczkami, kuratkami i krytyczkami, które kształtowały przekonania i wartości rodzącego się w świecie sztuki ruchu feministycznego. Z jej nagrań powstał *!Women Art Revolution* — obraz dokumentujący nie tylko zmieniające się dynamicznie oblicza feminizmu, ale będący też zaangażowanym filmowym manifestem, stawiającym kluczowe pytania o rolę kobiet w polityce artystycznej. *!W.A.R.* szczegółowo omawia związki feministycznej rewolty z akcjami antywojennymi z lat sześćdziesiątych i ruchami praw obywatelskich. Przypomina młode amerykańskie artystki, które walczyły o zmiany w zdominowanym przez mężczyzn świecie sztuki. Od radykalnych występów Carolee Schneemann, przez błyskotliwie agresywne *Semiotics of the Kitchen*, do zawstydzających instytucje sztuki kampanii *Guerrilla Girls*. Hershman Leeson pokazuje pierwsze feministyczne manifesty, przełomowe wystawy, naładowane polityczną energią uliczne protesty, a także żywiołowe debaty dotyczące upolitycznienia kobiecego ciała i zmieniających się sposobów myślenia o złożoności płci, rasy, klasy i ewolucji seksualności. W filmie pojawiają się najważniejsze bojowniczki ruchu feministycznego, takie jak: Miranda July, Yvonne Rainer, Judy Chicago, Marina Abramović, Cindy Sherman, Barbara Kruger, B. Ruby Rich, Ingrid Sischy czy Yoko Ono. Z biegiem czasu wytrwałość i odwaga tych pionierskich artystek spowodowały, że był to najbardziej znaczący ruch w sztuce pod koniec XX wieku.

Lynn Hershman Leeson (ur. 1941) jest profesorem sztuk multimedialnych Uniwersytetu Kalifornijskiego. W latach siedemdziesiątych była pionierką w dziedzinie wykorzystania interaktywnych mediów do działalności artystycznej. Zdobyła wiele międzynarodowych nagród. Zrealizowała 52 filmy video. Brała udział w ponad 200 wystawach na całym świecie. Otrzymała szerokie uznanie dla swojej pracy, w której łączy sztukę z komentarzem społecznym, zwłaszcza w odniesieniu do relacji między ludźmi a technologią.

LYNN HERSHMAN LEESON**NIEBEZPIECZNA KULTURA****STRANGE CULTURE**

USA 2007

75 min.

Oparty na prawdziwych wydarzeniach, pół dokumentalny, pół aktorski film Lynn Hershman Leeson, urodzonej w 1941 roku amerykańskiej artystki tworzącej performensy, instalacje i sztukę wideo, fotografii i reżyserki, która od lat w swojej twórczości podejmuje tematy relacji człowieka i technologii oraz rzeczywistości i świata wirtualnego. Prezentowany film poświęcony jest historii Stevena Kurtza, członka Critical Art Ensemble, założonej w 1987 roku grupy działającej na styku sztuki i aktywizmu społeczno-politycznego. Gdy w 2004 roku żona Kurtza, Hope, zmarła na chorobę serca, artysta zadzwonił pod amerykański numer alarmowy 911. Lekarz, który stwierdził zgon Hope, zobaczył w domu artysty szalki Petriego i inne przedmioty z minilaboratorium naukowego, które służyły do przygotowania wystawy na temat żywności modyfikowanej genetycznie, oraz zaproszenie na wernisaż innego artysty, na którym znajdowały się napisy po arabsku. Wszystko to, w połączeniu ze śmiercią żony Kurtza, wydawało się podejrzane i artysta został zatrzymany przez FBI, a jego mieszkanie, komputer i wszystkie rzeczy zostały gruntownie przeanalizowane. Zatrzymano także ciało Hope, w mieszkaniu zamknięto bez możliwości dostępu kota Kurtza, a sam Kurtz razem ze współpracującym z nim genetykiem został oskarżony o bioterroryzm. Film Hershman Leeson zrealizowany jest w technice mieszanej, wykorzystującej fragmenty programów informacyjnych, sceny odgrywane przez aktorów (wśród nich Thomasa Jaya Ryana i występującą w wielu innych filmach Leeson Tildę Swinton), animację, wywiady, autentyczne wypowiedzi Kurtza oraz odgrywających sceny z życia Kurtza, lecz także wypowiedzi aktorów oraz fragmenty filmów Critical Art Ensemble.

NATHALIE DJURBERG PRZEGLĄD FILMÓW

Nathalie Djurberg (ur. 1978), nagrodzona Srebrnym Lwem na Biennale w Wenecji w 2009 roku, jest autorką poklatkowych animacji z plastelinowymi postaciami w rolach głównych. Jej bohaterowie odgrywają scenki w groteskowej rzeczywistości pełnej okrucieństwa, diabolicznego wręcz erotyzmu i perwersji. Najczęściej są to młode, nagie kobiety uwikłane w sytuacje, w których padają ofiarą aktów przemocy, sadyzmu, gwałtu przy dźwiękach delikatnej muzyki skomponowanej przez Hansa Berga, prywatnie partnera artystki. Djurberg nie wystawia moralnej oceny, lecz chłodnym okiem przygląda się swoim plastelinowym figurkom, których doświadczenie erotyzmu wiąże się z grą równowagi między afirmacją a autodestrukcją. Mimo bajkowej, kolorowej estetyki animacje Djurberg podkreślają naszą przynależność do świata przemocy i ekscesu oraz pragnienie intensywności życia w jego najbardziej gwałtownych, zwierzęcych przejawach.

STACEY STEERS**PHANTOM CANYON**

USA 2006

10 min.

NIGHT HUNTER

USA 2010

15 min.

Stacey Steers (ur. 1954) jest autorką pracochłonnych animacji wykonywanych techniką kolażową. Do swych kilkunastominutowych animacji Steers przygotowuje się około czterech lat, a każda z jej prac składa się zazwyczaj z czterech tysięcy kolaży — na każdą sekundę filmu przypada około osiem ręcznie robionych kolaży. Jej kręconym na taśmie 35 mm filmom animowanym towarzyszy atmosfera jak ze złego snu. Bohaterkami są kobiety uwięzione w opresyjnej i dusznej przestrzeni domowej. Tematem *Kanionu widma* (*Phantom Canyon*, 2006) jest surrealistyczna podróż po wspomnieniach i marzeniach sennych głównej bohaterki. Do misternie wykonanych kolaży Steers użyła dziewiętnastowiecznego cyklu fotografii Eadwearda Muybridge’a opisujących studium ruchu ludzi i zwierząt. W przeciwieństwie do zwierząt z kart podręcznika Muybridge’a, owady i węże niepokojące bohaterkę *Kanionu widma* nie są przedmiotem naukowej obserwacji, lecz drapieżnymi intruzami z pogranicza jawy i snu. Natomiast w pracy *Nocny łowca* (*Night Hunter*, 2010) Steers, zainspirowana filmem *Rose Hobart* Josepha Cornella z 1936 roku, wykorzystała postać aktorki kina niemego, Lillian Gish. Artystka użyła kadrów z legendarnego filmu D.W. Griffitha *Złamana lilia*, w którym Gish występuje w roli wrażliwej młodej dziewczyny, kobiety dziecka nieustannie maltretowanej przez brutalnego ojca. Steers komponuje własną narrację w oparciu o postać bohaterki *Złamanej lilii*, zestawiając kadry z filmu Cornella z kolażami i niepokojącą ścieżką dźwiękową. W latach 2010 i 2011 *Kanion widmo* i *Nocnego łowcę* zaprezentowano na oficjalnej konkursowej części Sundance Film Festival.

JAN ŠVANKMAJER**PRZEŻYĆ SWOJE ŻYCIE****SURVIVING LIFE****PŘEŽÍT SVŮJ ŽIVOT**

Czechy, Słowacja 2010

85 min.

Wykonany częściowo w technice animacji poklatkowej najnowszy film Jana Švankmajera. Bohaterem tego filmu, do którego Švankmajer przygotował również scenariusz, jest urzędnik w średnim wieku, którego nawiedzają sny o pięknej kobiecie. Ponieważ w jego życiu, w tym małżeńskim, wszystko pozornie się układa, Eugene, nieustannie nękany sennymi fantazjami, trafia na kozetkę. Sny pomaga mu zinterpretować atrakcyjna terapeutka. Mimo terapii Eugene coraz bardziej uzależnia się od intensywnego świata snów i nie chce wcale się od niego uwolnić — chciałby pograć się jeszcze bardziej w nieświadomości, żeby móc spędzać więcej czasu z pojawiającą się w nim kobietą. Film miał premierę na 67. Międzynarodowym Festiwalu w Wenecji w 2010 roku.

Jan Švankmajer (ur. 1934), czeski reżyser surrealisty, znany m.in. z takich filmów jak *Coś z Alicji* (1988), *Spiskowcy rozkoszy* (1996) czy *Mały Otik* (2000). Na wpływ Švankmajera powoływali się Tim Burton, Terry Gilliam i bracia Quay — ci ostatni nakręcili o nim film *Gabinet Jana Švankmajera* (1984); sam Švankmajer fascynował się malarzem Giuseppem Arcimboldo, Rudolfem II, alchemią, de Sadem, twórczością Karela Čapka.

PHIL MULLOY**GOODBYE MR. CHRISTIE**

Wielka Brytania 2010

80 min.

W malowniczym angielskim miasteczku Wellington Green, z kościołem, stawem i polem do krykieta, mieszka rodzina Christie. Pan Christie, pozornie uczciwy mąż, ojciec rodziny i właściciel psa, jest w rzeczywistości samolubnym i aroganckim potworem. Jego życie zmienia się bezpowrotnie, gdy cały świat ma okazję zobaczyć go w telewizji uprawiającego seks z francuskim marynarzem.

Mulloy wykorzystuje swój prymitywny i charakterystyczny styl animacji do tworzenia mrocznych i satyrycznych filmów, które wielokrotnie kwestionują dominujące wartości społeczne naszych czasów. Jego absurdalny styl jest zarówno konfrontacyjny, jak i komiksowo ponury.

Phil Mulloy (ur. 1948) studiował malarstwo i film. Pracował jako scenarzysta i reżyser filmów aktorskich, aż do końca lat osiemdziesiątych, kiedy został animatorem. Jego animacje są opisywane mianem satyrycznej groteski. Przedstawiają często ciemną stronę ludzkiej natury oraz współczesne wartości społeczne, polityczne i religijne w dowcipny, a czasem szokujący sposób. Jego wizualny styl wyróżnia się częstym używaniem prymitywnych szkieletów postaci i minimalistycznego tła. Mulloy zrobił ponad 30 filmów animowanych z których wiele zostało opartych o klasyczne gatunki hollywoodzkie. Zdobył wiele międzynarodowych nagród za swoją pracę i przeprowadził kilka warsztatów dla młodych animatorów.

ARTIST MOVING IMAGE

DAMIÁN ORTEGA

.....
THE STRANGER
.....

Meksyk 2011

58 min.

The Stranger to najnowszy film autorstwa Damiána Ortegi, jednego z najciekawszych artystów latynoamerykańskich. Jest to alegoryczna opowieść o istocie pozaziemskej, którą los rzuca do małego miasteczka w stanie Morelos w środkowym Meksyku. Będąc przygotowanym na rozmaite okoliczności, jakie mogą zaistnieć w podróży, przybysz ma na podorędziu wszelkie możliwe narzędzia i instrumenty pomiarowe. Jest przekonany, że pozwolą mu one zebrać podczas tej misji całą masę danych, dzięki którym będzie mógł podzielić się swoim doświadczeniem z mieszkańcami własnej planety. Nieprzewidziane zakręty losu sprawiają jednak, że przybysz nie potrafi się do końca odnaleźć w nowym świecie i jest zmuszony do konfrontacji z lokalną społecznością. W roli tytułowego obcego wystąpił sam Ortega przebrany w futurystyczny kostium i maskę przypominającą Fałszywą Marię z *Metropolis* Fritza Langa. W filmie nie brakuje odniesień do innych dzieł kinematografii; możemy doszukać się podobieństw m.in. do *Solaris* Andrieja Tarkowskiego, *Zabriskie Point* Michelangelo Antonioniego oraz *Arzacha* Jeana Giraud. W filmie wystąpili również dwaj muzycy z kultowego meksykańskiego zespołu La Banda de Tlayacapan.

ARTIST MOVING IMAGE

ANRI SALA, ŠEJLA KAMERIĆ**1395 DAYS WITHOUT RED**Bośnia i Hercegowina,
Wielka Brytania 2011

65+43 min.

Wspólny projekt żyjącego i tworzącego w Berlinie artysty i reżysera albańskiego pochodzenia, Anriego Sali (ur. 1974), i Šejli Kamerić (ur. 1976) — artystki zajmującej się głównie fotografią i wideo, urodzonej w Sarajewie, mieszkającej i tworzącej w Bośni i Hercegowinie oraz Berlinie. Ze wspólnie nakręconego materiału Sala i Kamerić zmontowali dwa filmy, które są pokazywane pod tytułem *1395 Days without Red*. Oba są powtórzeniem traumatycznych przeżyć mieszkańców Sarajewa podczas trwającego 1395 dni krwawego oblężenia miasta w latach 1992–1996. Hiszpańska aktorka Mirabel Verdú pokonuje puste ulice współczesnego Sarajewa, to zatrzymując się, to przyspieszając. Przemierza ulicę, która zapisała się w historii jako Aleja Snajperów, będącą jednym z najniebezpieczniejszych miejsc podczas oblężenia. Film pokazuje ludzi starających się przemknąć przez ulicę niezauważonymi, którzy ryzykują życie i oczekują w każdej chwili śmiertelnego strzału. Z reżyserami współpracował Ari Benjamin Meyers (ur. 1972), amerykański kompozytor i dyrygent tworzący w Niemczech, którego muzyka towarzyszy bohaterom filmu, pokazując strach ukryty za starającym się nie ściągać uwagi krokiem.

ANNA BAUMGART

ZDOBYWCY SŁOŃCA

Polska 2011

45 min.

Zdobywcy słońca to najnowszy projekt archiwistyczno-detektywistyczny Anny Baumgart. Poszukując śladów pociągów propagandowych, wypełnionych sztuką rosyjskiej awangardy, artystka zaprosiła do współpracy wybitnego historyka sztuki Andrzeja Turowskiego, aby udowodnił metodami naukowymi hipotezę dotyczącą pociągu, który około 1920 roku wyjechał z Moskwy przez Warszawę do Berlina, wioząc zarzewie rewolucji. W efekcie tej niecodziennej współpracy artystki i naukowca powstały film Anny Baumgart *Zdobywcy słońca* oraz książka Andrzeja Turowskiego *Parowóz dziejów*. Spotkanie to przynosi dzieło niezwykle — skłaniające do refleksji na temat genealogii polskiej awangardy, pełne odniesień do historii i historii sztuki oraz humoru i swobody w łączeniu konwencji.

STAN VANDERBEEK**PRZEGLĄD FILMÓW**

Stan VanDerBeek (1927–1984) to nazwisko-legenda w historii filmu eksperymentalnego. Należał do pionierów animacji i kolażu w filmie, eksperymentował z nowymi technikami kompozycji i recepcji, w wizjonerski sposób łącząc elementy malarstwa, filmu, performansu, architektury, sound-artu i literatury. Był inicjatorem wielu projektów na pograniczu sztuki i technologii, która według VanDerBeeka miała służyć jako „amplifikator ludzkiej wyobraźni”. W swoich manifestach naukowych przewidział powstanie Youtube i Photoshopa, był twórcą terminów *expanded cinema* oraz *culture: intercom*.

Vanderbeek studiował architekturę i malarstwo na Cooper Union i Black Mountain College gdzie pobierał nauki od futurologicznego architekta Buckminster Fullera oraz kompozytora Johna Cage’a. To właśnie na studiach zainteresował się filmem, a półsferyczne megastruktury Fullera oraz interdyscyplinarność sztuki Cage’a zainspirowały VanDerBeeka do pracy nad kinoteatrem na miarę nowej ery. We wczesnych latach sześćdziesiątych rozpoczął projekt nad Moviedrome — kopułą projekcyjną umożliwiającą wielokanałowe doświadczenie audiowizualne z równoległymi projekcjami slajdów, filmów na celuloidzie i instalacją dźwiękową.

Filmy z przełomu lat pięćdziesiątych, pokazywane w ramach Kinomuzeum, wykonane są w technice animacji opartych na kolażu wykorzystującym papierowe rysunki, materiał found footage oraz zdjęcia z czasopism. To wizjonerskie propozycje języka obrazu, które stosują dadaistyczny humor i ironiczny komentarz do postępu technologicznego i współczesności.

COMING SOON

STEVE MCQUEEN**WSTYD****SHAME**

Wielka Brytania 2011

99 min.

Wstyd — drugi pełnometrażowy film Steve’a McQueena nominowany do Złotych Globów i uznany w wielu rankingach za najlepszy film roku, to dramat erotyczny, który w gorzki sposób obala mit wyzwolenia seksualnego jako realizacji ideałów o wspólnocie. Ukazuje seks jako niewolę. McQueen wspominał, że po zrealizowaniu *Głodu* — historii poświęconemu protestowi głodowemu członków IRA był zainteresowany stworzeniem opowieści o kimś, kto ma dostęp do wszystkiego. *Wstyd* opowiada historię samotnego, 30-letniego Nowojorczyka, który uzależnia się od seksu, o ile nie wiąże się z uczuciem miłości i intymności. Jego uporządkowany styl życia zostaje wrzucony w pewnego rodzaju chaos wraz z pojawieniem się jego siostry. Bohaterowie McQueena są skrajnie wyobcowani, zagubieni we współczesnym świecie a jednak spragnieni bliskości i uczuć. Czy potrafią sobie pomóc? Występujący w głównej roli Michael Fassbender stworzył jedną z najodważniejszych kreacji we współczesnym kinie. Partneruje mu brytyjska wschodząca gwiazda Carey Mulligan, znana z ról w *Drive* i *Była sobie dziewczyna*. Film został napisany przez McQueena i Abi Morgan, którzy po rozmowach z wieloma osobami walczącymi z tego rodzaju uzależnieniem zauważyli, że najczęstszym pojawiającym się słowem był „wstyd” — stąd tytuł filmu. Film miał premierę na 68. Międzynarodowym Festiwalu w Wenecji jesienią 2011 roku, gdzie Michael Fassbender otrzymał główną nagrodę Volpi dla najlepszego aktora.

Steve McQueen (ur. 1969) to brytyjski filmowiec i artysta z pola sztuki wizualnych, laureat nagrody Turnera, twórca nagradzanego pełnometrażowego filmu *Hunger (Głód)*. Jego instalacje wideo oraz krótkie filmy kręcone na kamerze 8 mm oraz 16 mm często podejmują problematykę ideologiczną i społeczną.

COMING SOON

MIRANDA JULY

PRZYSZŁOŚĆ

THE FUTURE

Niemcy, USA 2011

91 min.

Drugi pełnometrażowy film amerykańskiej artystki multimedialnej i pisarki, a obecnie także gwiazdy *indie cinema*, Mirandy July (ur. 1974), po *Me and You and Everyone We Know* z 2005 roku. Miranda July znów jest autorką scenariusza i reżyserką, a główna bohaterka, którą sama gra, jest jej alter ego. Bohaterowie filmu Sophie i Jason stanowią nieco dziwną parę. Żyją w jednopokojowym mieszkaniu, większość czasu spędzając online. Oboje około trzydziestki, żadne z nich nie lubi swojej pracy, a ich związek wydaje się tkwić w martwym punkcie. Para decyduje, że dla ożywienia pożycia potrzebny jest im jakiś wspólny projekt. Decyzja o adopcji chorego kota wywraca do góry nogami związek, którym rządzą tymczasowość, lęk przed odpowiedzialnością i trybem dokonanym. Przyszłość udowadnia, że nie zawsze jest dobrze wiedzieć, co nas spotka lub co by mogło nas spotkać, gdybyśmy podjęli inne decyzje.

Miranda July jest reżyserką, artystką-performerką i pisarką. Jej filmy, spektakle i projekty internetowe były przedstawione w miejscach takich jak Muzeum Sztuki Guggenheima czy Biennale w Whitney. July była autorką scenariusza, reżyserką i aktorką w swoim pierwszym pełnometrażowym filmie, *Ty i ja i wszyscy, których znamy*, który zdobył nagrodę specjalną jury na Festiwalu Filmowym w Sundance oraz cztery nagrody na Festiwalu Filmowym w Cannes, w tym Złotą Kameę. Chwali się, że od 23 roku życia nie tknęła się żadnej pracy, która nie byłaby związana z jej sztuką. Dla jednych jest objawieniem amerykańskiej bohemy, dla innych pretensjonalną neurotyczką. Przybrała nazwisko July, gdy stwierdziła, że miesiąc lipiec jest tym, który najbardziej pobudza jej wyobraźnię i kreatywność.

COMING SOON

JERZY SKOLIMOWSKI

NA SAMYM DNIU

DEEP END

RFN, Wielka Brytania 1970

90 min.

Swingujące lata sześćdziesiąte się skończyły, a długie, szare rano dopiero się rozpoczyna. *Na samym dniu* to rewelacyjny Bildungsroman w wersji pop, surrealistyczna komedia o seksie i śmierci. Film opisuje historię licealisty (Mike'a), który podejmuje pracę w łaźni publicznej jako pomocnik. Tam zakochuje się w koleżance z pracy i jednocześnie wzbudza znaczne zainteresowanie wśród starszych klientek łaźni. Skolimowski opowiada o przemożnym głodzie seksu duszonym strachem przed erotyczną porażką. Reżyserowi udaje się nakreślenie wiarygodnego, zmysłowego i satyrycznego zarazem portretu ówczesnego Londynu, a jednocześnie przekształcenie miasta w projekcję lęków i obsesji głównego bohatera. Odtwórca głównej roli (John Moulder-Brown) kreśli fascynujący i dwuznaczny portret naiwnego młodzieńca, który staje się siłą napędową filmowej eksploracji seksualnej perwersji i pożądania. Ekspresjonistycznie ponure kolory, fenomenalne ujęcia podwodnej erotycznej fantasmagorii Mike'a i wreszcie słynna ścieżka dźwiękowa stworzona przez Cata Stevensa wraz z legendarną krautrockową grupą Can powodują, że otrzymujemy jedno z najbardziej żywych, organicznych i ponadczasowych dzieł zrealizowanych kiedykolwiek w historii kina.

Jerzy Skolimowski (ur. 1938) — polski reżyser, scenarzysta, aktor filmowy, poeta i malarz. W młodości bokser. Przedstawiciel Nowej Fali w polskim kinie. Zaczynał jako scenarzysta *Noża w wodzie* i *Niewinnych czarodziejów*. W swoich autorskich filmach (m.in. *Walkower*, *Bariera*, *Rysopis*) stworzył typ bohatera odpychającego od siebie dojrzałość, uciekającego przed szablonem. Błyskotliwe pomysły fabularne, wierność światu rzeczywistemu i osobisty styl, przypominający liryczny, lecz mocno autoironiczny rodzaj filmowego pamiętnika, sprawiają, że Skolimowski jest jednym z najbardziej cenionych autorów kina europejskiego.

VORSPANNKINO SZTUKA NAPISÓW FILMOWYCH

.....
Prezentacja dzięki uprzejmości
Susanne Pfeffer z Kunst-Werke Berlin

Vorspannkino (kino tytułów) to specjalny pokaz przygotowany przez Susanne Pfeffer, kuratorkę wystawy o tym samym tytule, która odbyła się w Kunst-Werke Berlin w 2009 roku. Wystawa miała na celu zaprezentowanie wyjątkowej sztuki sekwencji otwierających najróżniejsze produkcje filmowe. Sztuka tytułów to nie tylko niepowtarzalne rozwiązania typograficzne, ale i budowanie nastroju poprzez dźwięk, rytm, kolor. To uchylenie rąbka tajemnicy, która za moment ukaże się w całej okazałości na ekranie. Prezentacja została podzielona na cztery rozdziały: filmy konceptualne, filmy sensacyjne, komedie i animacje, horrory. W programie przypomniane zostały najciekawsze tytuły i napisy wprowadzające z takich filmów jak *Życ w własnym życiu* (reż. Jean Luc Godard — napisy Jean-Luc Godard), *Piękna i Bestia* (reż. Jean Cocteau — napisy Jean Cocteau), *Bonnie i Clyde* (reż. Arthur Penn — napisy Wayne Fitzgerald), *Barbarella* (reż. Roger Vadim — napisy Maurice Binder), *Zawrót głowy* (reż. Alfred Hitchcock — napisy Saul Bass), *Kasyno* (reż. Martin Scorsese — napisy Elaine i Saul Bass), napisy z filmów Christopha Schlingensiefela, Davida Wojnarowicza, Stana Brakhage'a i innych.

LIS RHODES**LIGHT MUSIC**

Wielka Brytania 1975/2012

25 min.

Film-performens *Light Music* awangardowej brytyjskiej artystki Lis Rhodes to symbiotyczna gra dźwięku i obrazu w filmie. Dwa projektory stoją naprzeciw siebie w sali wypełnionej dymem. Snopy światła z projektorów krzyżują się, padając na przeciwległe ściany, przez co punkt widzenia widza jest automatycznie zakłócony. Ścieżka dźwiękowa i obrazy generowane są jednocześnie. Czarno-białe poziome i pionowe linie ze zdjęć zostały naniesione na nośnik optyczny tak, że dosłownie generują ścieżkę dźwiękową. Ta intrygująca harmonia dźwięku i obrazu, tworząca niezwykłą, ruchomą, abstrakcyjną przestrzeń, przykuwa uwagę swym czystym oddaniem się formalnym możliwościom kina. Performens odtworzy znany artysta dźwiękowy, kompozytor i improwizator Robert Piotrowicz, a o Lis Rhodes opowie kurator filmu w Tate Modern Gallery — Stuart Comer.

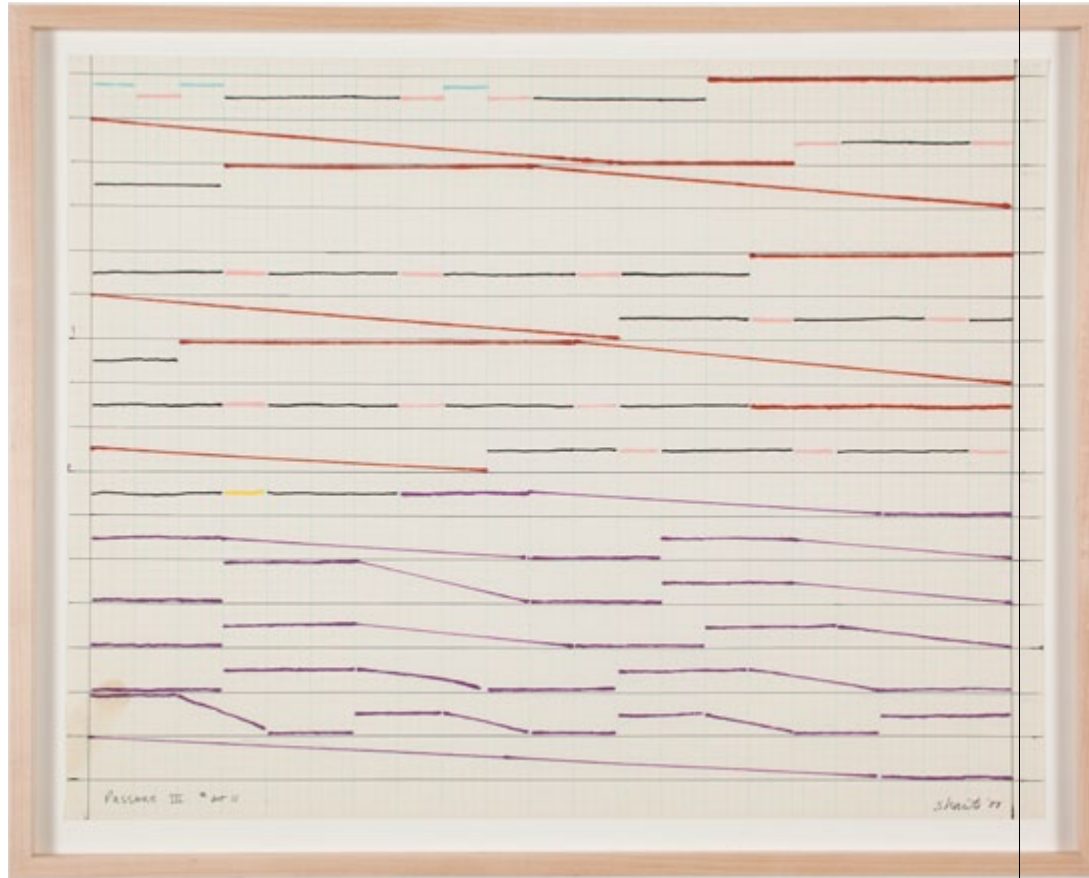
Lis Rhodes (ur. 1942) — awangardowa artystka filmowa działająca w ramach powstałej w połowie lat sześćdziesiątych grupy London Filmmakers Co-operative. Jej zainteresowanie strukturą filmu, jego stroną materialną oraz samym momentem projekcji znalazło swój wyraz w licznych realizacjach *expanded cinema* — instalacjach filmowych czy pokazach wieloekranowych. Jej radykalne eksperymenty skłaniają widza do refleksji nad filmem jako medium komunikacji oraz jego strukturą.

Robert Piotrowicz (ur. 1973) zajmuje się głównie współczesną muzyką elektroakustyczną. Instrumentalista, którego głównymi narzędziami pracy są syntezator modularny i gitara. Doświadczony improwizator, współpracujący z czołową artystów z całego świata.

Stuart Comer (ur. 1968) — kurator filmu w londyńskiej Tate Modern Gallery. Organizator wielu wystaw, pokazów i konferencji związanych z filmem oraz sztuką wideo. Publikował w „Artforum”, „Frieze”, „Parkett”, „Afterall”, „Art Review”.

WYKŁAD THOMASA BEARDA

NIEDOKOŃCZONE FILMY

Czego można nauczyć się z niedokończonych filmów, od dzieł, które przychodzą do nas we fragmentach? Przemysłane zbiorowo — od *Królowej Kelly* Ericha von Stroheima, przez *Viva Meksyk!* Sergieja Eisensteina, do *The Other Side of the Wind* Orsona Wellesa — owiane tajemnicą jedynie sugerują swój ostateczny kształt, wiele pozostawiając w zawieszeniu.

W 2011 roku kurator Thomas Beard przygotował wystawę dla Barbara Gladstone Gallery w Nowym Jorku, w której przyjrzał się niedokończonym filmom („The Unfinished Film” Barbara Gladstone Gallery, 24.06–29.07 2011). W wystawie zawarte zostały dzieła filmowe porzucone przez swoich twórców z frustracji, zatrzymane przez kurczące się zasoby finansowe, przerwane przez śmierć lub ograniczone przez okoliczności polityczne. Niektóre z nich nigdy nie były pokazywane publicznie. Obok siebie stanęły oniryczne epizody Harry’ego Smitha i Leslie Thornton, eseje Godarda i Passoliniego i przede wszystkim niedokończony film *Magellan* Hollisa Framptona. W wykładzie dla Kinomuzeum Thomas Beard opowie o wystawie i przedstawi najbardziej interesujące fragmenty swojego projektu.

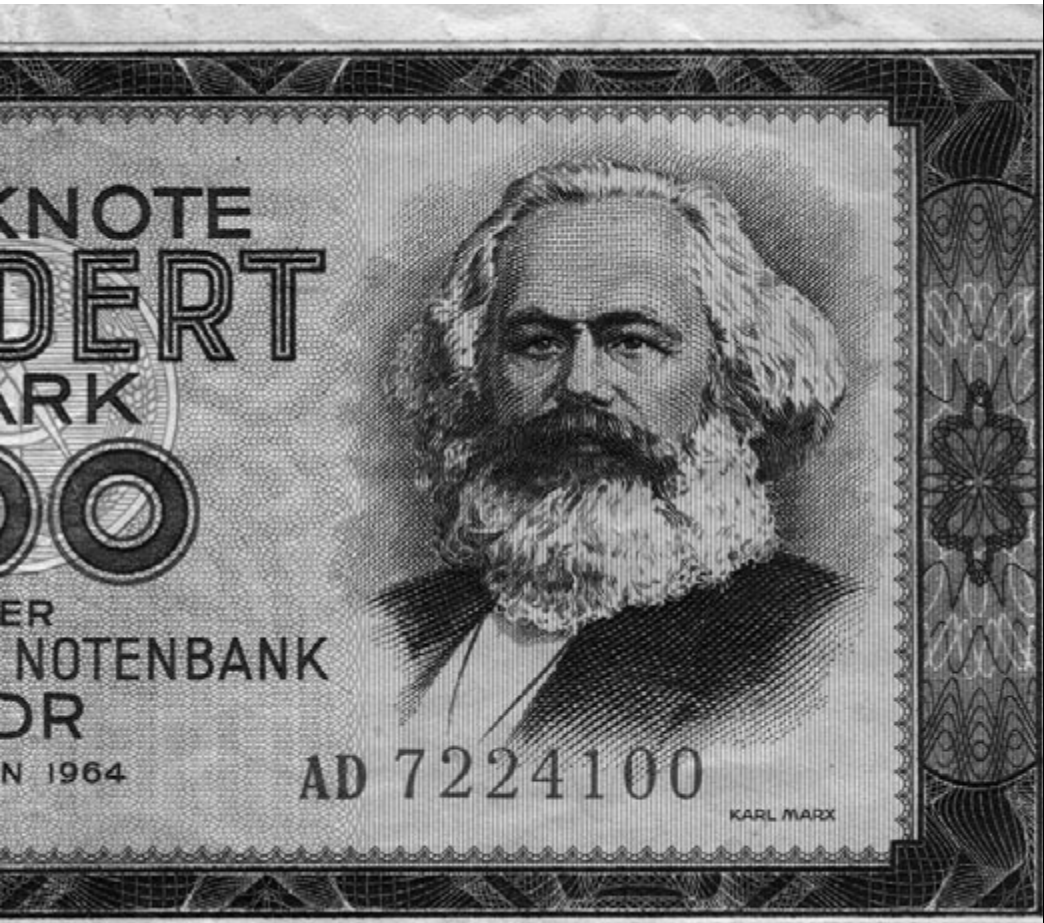
Thomas Beard (ur.1986) jest założycielem i dyrektorem Light Industry, organizacji poświęconej sztuce filmowej i elektronicznej w Nowym Jorku. Współpracował jako kurator kina z MoMA, a obecnie pracuje nad programem filmowym.

JONATHAN HOROWITZ

PRZEGLĄD FILMÓW

Jonathan Horowitz (ur. 1966) jest jednym z najważniejszych artystów z pola sztuk wizualnych sceny nowojorskiej. Tworzy wideo, rzeźby, instalacje dźwiękowe i fotografie, w których poddaje krytyce świat popkultury, celebrytów i polityki. W swoich pracach wideo artysta manipuluje materiałem found footage z mainstreamowych programów telewizyjnych i hollywoodzkich megaprodukcji, odnosząc się do zbiorowych kodów kulturowych, które organizują naszą wyobraźnię i mają wpływ na nasz odbiór technologii i mediów. *Apocalypse Now* (2009) to film całkowicie zrealizowany z materiału found footage, a jego tytuł jest trawestacją dwóch słynnych filmów, *Apocalypse Now* Francisa Forda Coppoli i *Apocalypto* w reżyserii Mela Gibsona. Praca w przewrotny sposób odnosi się do figury kataklizmu w trzech różnych ujęciach — globalnego ocieplenia, hollywoodzkich filmów o klęskach żywiołowych i biblijnej Apokalipsy. Horowitz zwraca uwagę na fakt, że ludzkość zdążyła się już oswoić z poczuciem ekologicznego zagrożenia, a tak zwane *disaster movies* w dużym stopniu zastępują rytuały religijne we współczesnym świecie. Również w pracy wideo pod tytułem *Rome* Horowitz w alegoryczny sposób odnosi się do motywu upadku, posługując się hollywoodzkim wizerunkiem wiecznego miasta i czerpiąc z filmów dokumentalnych na temat rzymskiej architektury oraz klasyku kina *Ben Hur*. Z kolei w pracach *Body Song* i *Elvis* artysta manipuluje wizerunkami dwóch ikon popkultury — Michaela Jacksona i Elvisa Presleya, tworząc nowe, zaskakujące narracje i efekty wizualne. W 2011 roku Muzeum Sztuki Nowoczesnej zakupiło prowokacyjną instalację Horowitza *Bez tytułu* (*Arbeit Macht Frei*).

KOLEKCJA

DUNCAN CAMPBELL**ARBEIT**

Wielka Brytania 2011

39 min.

SIGMAR

Wielka Brytania 2008

11 min.

Duncan Campbell (ur. 1972) jest jednym z najbardziej rozpoznanych i intrygujących artystów współczesnych pracujących z medium filmowym. Zasłynął głównie ze swojego nowatorskiego podejścia do narracji filmowej, łącząc płynnie formułę dokumentu ze sposobami opowiadania przejętymi z fikcji fabularnej. W *Arbeit* Campbell podejmuje rozważania na temat poglądów słynnego niemieckiego ekonomisty Hansa Tietmeyera. Za pomocą starych kronik filmowych, zdjęć archiwalnych, reklam i głosu narratora Campbell buduje opowieść, w której ujawnia nieoczekiwane związki pomiędzy ludźmi, teoriami, anegdotami, starając się dociec źródeł współczesnego kryzysu ekonomicznego. Ponadto w *Arbeit* artysta podejmuje bardzo charakterystyczny dla swojej twórczości namysł związany z niemożliwością obiektywnego reprezentowania przeszłości, historii.

Z kolei film *Sigmar* stanowi swoisty hommage dla twórczości Sigmara Polke, jednego z klasyków niemieckiej sztuki współczesnej. Campbell w tym bardzo kreatywnym filmie świadomie odchodzi od dokumentalnego, opartego na wnikliwym i długotrwałym researchu, stylu swojej wcześniejszej pracy. Skupia się na tworzeniu impresyjnej animacji motywów z twórczości Polke.

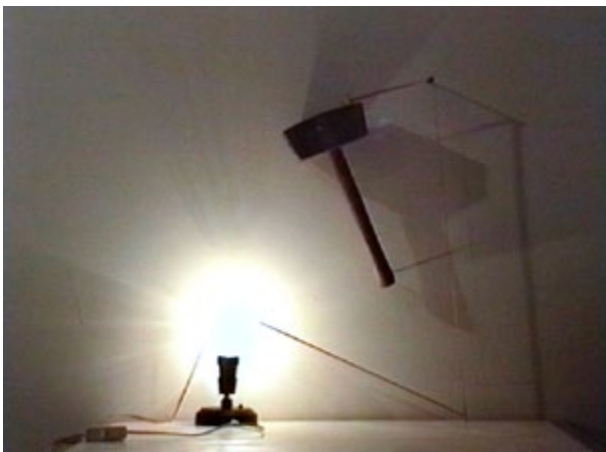

KOLEKCJA

LAUREL NAKADATE PRZEGLĄD FILMÓW

Laurel Nakadate (ur. 1975) jest jedną z najciekawszych artystek multimedialnych pokolenia trzydziestoparolatków. Mimo młodego wieku Nakadate doczekała się wystaw indywidualnych w takich instytucjach jak MoMA PS1 (Nowy Jork), czy Zabludowicz Collection (Londyn) oraz udziału w zbiorowych ekspozycjach w Yerba Buena Center for the Arts (San Francisco), Museo Reina Sofía (Madryt), J. Paul Getty Museum (Los Angeles). Tworzy prace wideo, performensy, jest również autorką dwóch filmów fabularnych — *Stay the Same Never Change* (2008) oraz *The Wolf Knife* (2010), wyświetlanych na Sundance Film Festival oraz New Directors/New Films w nowojorskim MoMA i The Film Society of Lincoln Center. W wielu pracach wideo bohaterką jest sama Nakadate, która z jednej strony eksponuje własną podmiotowość jako artystka i odtwórczyni głównej roli, z drugiej zaś celowo uprzedmiotawia się przed widzem oraz towarzyszącymi jej na ekranie mężczyznami. Nakadate łamie społeczne konwenanse, a treść jej prac jest często odmienna od przyjętej w dyskursie feministycznym narracji spojrzenia i reprezentacji. Bez względu na to, czy Nakadate tańczy w bieliźnie przed starszymi, łysiejącymi facetami z brzuszkiem, uczy ich choreografii do najnowszych hitów Britney Spears, czy każe się śledzić kierowcom tirów na opuszczonej stacji benzynowej, to właśnie widz pada ofiarą wyrafinowanej gry uwodzenia Nakadate. Artystka konsekwentnie manipuluje spojrzeniem kamery i nieustannie negocjuje pozycję voyeura i jego (jej) ofiary, kwestionując przy tym stereotyp bezbronnej ślicznotki w kusym ubraniu. Mimo iż Nakadate wywiera silne wrażenie, niekiedy erotyczne, to właśnie mężczy bohaterowie jej prac odkrywają przed nią swoje słabości, lęk przed samotnością, a przede wszystkim potrzebę bycia wyjątkowym. W tym roku prace Laurel Nakadate trafiły do kolekcji Muzeum Sztuki Nowoczesnej.

WILLIAM LAMSON I IGOR KRENZ

PRZEGLĄD FILMÓW

William Lamson to artysta, który w swoich performansach i pracach wideo często odnosi się do stereotypów męskości, władzy i kontroli. W serii jednogodzinnych filmów pod tytułem *Actions* (2007–08) na tle białej przestrzeni galerii artysta przeprowadza 33 proste czynności, w których zmierza się z prawami fizyki. Głównym celem tych absurdalnych „zabaw” jest doświadczenie na wiele sposobów prozaicznej czynności — przebicia balonów. Każdy z gestów jest wykonany z największą precyzją, w skupieniu i w ścisłych ramach czasowych. W wielu przypadkach artysta niczym Don Kichot konfrontuje się z utopią swoich romantycznych zrywów, np. strzela do balonów z łuku, z małego pistoletu-zabawki bez nabożów, a nawet rzuca się na nie własnym ciałem. Lamson wyśmiewa sposób, w jaki sterylna przestrzeń galerii nobilituje powszednie gesty do rangi konceptualnych działań.

Podobny element widowiskowości w poznawczo-zręcznościowym otoczeniu laboratorium możemy zauważyć w wielu pracach Igora Krenza z lat dziewięćdziesiątych, np. *Światło gasi światło czy Ogień jest lepszy od nożyczek*. W działaniach tego artysty racjonalizm poznawczy zawsze ociera się o przeżycie spektaklu. Akcje Krenza zazwyczaj rozgrywają się w jego pracowni, w której artysta konstruuje instalacje doświadczalne z przedmiotów domowego użytku, np. przy pomocy prymitywnej katapulty stara się wrzucić kamień do metalowej puszkę (*Puszka i kamień*). Jego „eksperymenty” zawierają element nonsensownego poczucia humoru, dzięki któremu artysta potrafi zasiać zwątpienie w najbardziej podstawowe zjawiska fizyczne

William Lamson (ur. 1977) jest artystą tworzącym wideo, performansy, fotografię i land art. W swoich pracach posługuje się estetyką naukowego eksperymentu i przypadkowości. Jego filmy, fotografie i instalacje pokazywano m.in. w MoMA PS1, Santa Fe Museum of Modern Art, Brooklyn Museum, Dallas Museum of Modern Art.

Igor Krenz (ur. 1959) jest autorem ponad 90 filmów. Założył „Zespół Filmowy Kino”, nieformalną organizację zajmującą się sztuką wideo, jej prezentacją, dokumentacją i wsparciem technologicznym. Jest współtwórcą grupy „Usługi Fotograficzne” i grupy „Azorro”. Mieszka i pracuje w Warszawie.

RE:FORMA

ANNA SASNAL, WILHELM SASNAL

Z DALEKA WIDOK JEST PIĘKNY

**IT LOOKS PRETTY
FROM A DISTANCE**

Polska 2011

77 min.

W rozpadającej się podkarpackiej wiosce ludzie żyją głównie ze zbieractwa różnego rodzaju zużytych przedmiotów, odpadów, śmieci. Główny bohater — Paweł, mieszkający ze starą, schorowaną matką — zbiera złom. Gdy wywiezie matkę do domu starców, zyska dom, w którym zamierza rozpocząć nowe życie z narzeczoną. Jednak pewnego dnia Paweł nagle znika. Z jego opuszczonego domostwa sąsiedzi zaczynają podkraść różne rzeczy — najpierw potajemnie, nocą, potem coraz bardziej otwarcie, traktując resztki dobytku Pawła jak niczyją, bo pozostawioną bez opieki własność. Po powrocie właściciela zaskoczona wiejska społeczność nie pozwoli mu ponownie zamieszkać w siedlisku. To opowieść o bezpiecznej monotonii życia, która jednak nie stępiła czujności mieszkańców wsi. Oswojeni, zachowują rodzaj napięcia, pozwalający szybko wykorzystać okazję. Ukryta pożądlliwość nadaje bieg ich egzystencji. Film bezpardonowo demaskuje jeden z największych polskich mitów.

Anna i Wilhelm Sasnal — twórcze małżeństwo, mieszkają w Krakowie. Anna Sasnal urodziła się w 1973 roku, jest redaktorką i scenarzystką. Wilhelm Sasnal (ur. 1972), to znany w kraju i za granicą malarz, a także eksperymentujący filmowiec. Jego prace można znaleźć w słynnych światowych muzeach i galeriach, m.in. w Centrum Pompidou, Tate Modern, Museum of Modern Art oraz Muzeum Guggenheima. Swoje filmy pokazywał w Anthology Film Archives w Nowym Jorku (2010), podczas 20. Bath Film Festival (2010), Cinema Riffraff w Zurychu (2009), Glasgow Film Festival (2008), Glasgow International Festival of Contemporary Visual Art (2008).

WOJCIECH SMARZOWSKI

RÓŻA

Polska 2011

90 min.

Koniec wojny niektórym przyniósł pokój, zaś dla innych stał się odnowionym chaosem. Latem 1945 roku na teren Mazur dociera Tadeusz (Marcin Dorociński), były żołnierz AK, któremu wojna odebrała wszystko. Mężczyzna przybywa do domu Róży (Agata Kulesza), Mazurki władającej językiem niemieckim i polskim, wdowy po niemieckim żołnierzu. Tadeusz poznaje dramatyczną historię życia kobiety. W czasie wojny Róża była brutalnie gwałcona przez żołnierzy. Po wojnie dramat kobiety trwa nadal — Róża jest odrzucana przez osadników napływających na Mazury, ponieważ uważają ją za Niemkę. Między Różą i Tadeuszem, który staje w obronie kobiety, rodzi się uczucie.

Uznany reżyser teatralny i filmowy Wojciech Smarzowski, w swoim najnowszym filmie przedstawia wstrząsające losy Polaków zamieszkujących Mazury, tereny starego pogranicza polsko-pruskiego. Postrzegani przez władze komunistyczne za zwolenników nazizmu i ludzi drugiej kategorii, Mazurzy poddawani byli licznym szykanom i represjom.

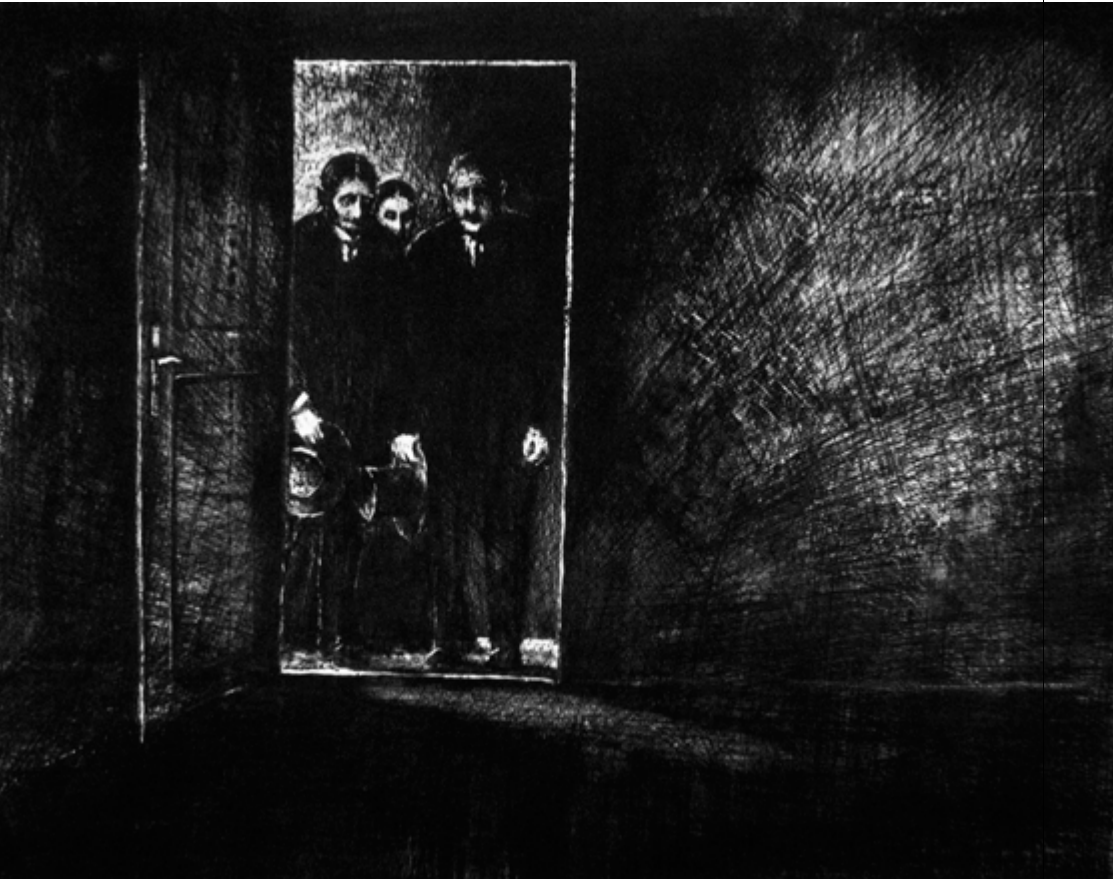
Wojciech Smarzowski (ur. 1963) — reżyser, absolwent filmoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego i wydziału operatorskiego łódzkiej „filmówki”. Zaczynał od kręcenia poetyckich teledysków dla zespołu Myslovitz. Jego debiut fabularny — *Wesele* — ukazał gniewny i bolesny portret polskiego społeczeństwa po transformacji. Smarzowski jest ceniony za mistrzowską reżyserię oraz bezkompromisowość w portretowaniu brzydszej twarzy naszej codzienności. Dzięki konsekwentnemu kształtowaniu swojego prowokacyjnego stylu jest uznawany za jednego z najciekawszych polskich twórców filmowych.

WYKŁAD PIOTRA DUMAŁY

MIEDZY ANIMACJĄ A FABUŁĄ

W swoim wykładzie jeden z najbardziej cenionych na świecie polskich twórców sztuki animowanej rozważa zależności dwóch gatunków filmowych: animacji i fabuły. Dzieli się doświadczeniami i refleksjami wyniesionymi z trzydziestoletniej pracy w dziedzinie filmu animowanego i podczas realizacji fabularnego debiutu *Las*. Opowie o tym w kontekście swojej całożyciowej fascynacji językiem kina. Wykład wzbogacony będzie wybranymi fragmentami filmów i rysunków.

Piotr Dumala (ur. 1956) — polski reżyser, scenarzysta, pisarz, rysownik, grafik, prozaik i autor oprawy plastycznej filmów animowanych. Wykładowca na Wydziale Operatorskim i Realizacji Telewizyjnej Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi, Wydziale Animacji University College of Arts Crafts and Design Konstfack w Sztokholmie w Szwecji i Uniwersytecie Harvarda w USA. Debiutował w łódzkim Studiu Filmowym Se-Ma-For filmem *Lykantropia* (1981). W roku 2009 zrealizował *Las* — czarno-biały film eksperymentalny (aktorski z elementami animacji) utrzymany w tonacji filmowego minimalizmu.

FILMOTEKA MUZEUM SZTUKI NOWOCZESNEJ W WARSZAWIE

Filmoteka Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie to projekt cyfrowego zabezpieczenia, opisu oraz udostępnienia w internecie wybitnych utworów audiowizualnych stworzonych przez artystów polskich z pola sztuk wizualnych w XX wieku i na początku XXI wieku. Filmoteka to również projekt badawczy i edukacyjny poświęcony medialnemu wymiarowi sztuki polskiej.

Specjalny zbiór filmów — około 600 — zgromadzonych w archiwum, uzupełniony o opisy po polsku i angielsku, zostanie umieszczony w specjalnie stworzonym internetowym, cyfrowym archiwum, tak aby był dostępny dla wszystkich zainteresowanych. Wśród upubliczniczonych filmów znajdują się realizacje definiujące historię polskiego filmu artystycznego od Themersonów do Sasnała. Będziemy prezentować filmy m.in.: Józefa Robakowskiego, Agnieszki Polskiej, Zbigniewa Libery, Wojtka Bąkowskiego, Artura Żmijewskiego, Anety Grzeszykowskiej, Oskara Dawickiego, Anny Molskiej, KwieKulik, Warsztatu Formy Filmowej, Adama Rzepeckiego, Teresy Tyszkiewicz, Zdzisława Sosnowskiego, Krzysztofa Zarębskiego, Ryszarda Waśki, Pawła Kwieka, Pawła Althamera, Azorro, Anny Baumgart, Marysi Lewandowskiej i Neila Cummingsa, Zbigniewa Warpechowskiego, Andrzeja Pawłowskiego i innych.

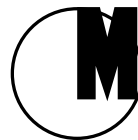
Powołując Filmotekę, zamierzamy skupić się głównie na ocaleniu zagrożonych zniknięciem filmów artystycznych realizowanych i przechowywanych przez twórców głównie prywatnie, w dość amatorskich, pozainstytucjonalnych warunkach. Filmy te stanowią często jedno z najwybitniejszych osiągnięć polskiej sztuki XX wieku. W ramach naszego projektu wytwarzamy również wysokiej jakości kopie cyfrowe wybranych filmów oraz przechowujemy je za pomocą odpowiedniej, specjalnie w tym celu powołanej infrastruktury technicznej.

ILUSTRACJE:

- 4 Kino Skarpa w Waszawie. Widok z balkonu, 1960. Fot. Zbigniew Siemaszko.
Dzięki uprzejmości Narodowego Archiwum Cyfrowego
- 6 *The Posters Came from the Walls / Our Hobby is Depeche Mode*, 2008.
Dzięki uprzejmości Jeremy'ego Deller'a oraz The Modern Institute
- 8 Spain Rodriguez. Fragment komiksu *!Women Art Revolution: A Graphic Novel*.
Dzięki uprzejmości Hotwire Production i Autlook Films
- 10 *Strange Culture*, 2007.
Dzięki uprzejmości Lynn Hershman Leeson
- 12 Nathalie Djurberg, *Snakes know it's yoga*, 2010.
Dzięki uprzejmości Heather and Tony Podesta Collection oraz Gio Marconi Gallery
- 14 Stacey Steers, *Night Hunter*, 2011.
Dzięki uprzejmości artystki
- 16 *Przeżyć życie*, 2010.
Materiały prasowe Athanor Films
- 18 *Goodbye Mr. Christie*, 2010.
Dzięki uprzejmości Philla Mulloya
- 20 Damián Ortega, *The Stranger*, 2011.
Dzięki uprzejmości Kurimanzutto Gallery
- 22 Šejla Kamerić i Anri Sala, *1395 Days without Red*, 2011. Fot. Milomir Kovačević Strašni
- 24 Anna Baumgart, *Zdobywcy słońca*, 2011.
Dzięki uprzejmości artystki
- 26 Stan VanDerBeak, *Breathdeath*, 1973.
Dzięki uprzejmości The Box Gallery oraz VanDerBeak Estate
- 28 *Shame*, 2011.
Materiały prasowe Gutek Film
- 30 *The Future*, 2011.
Materiały prasowe Match Factory
- 32 *Deep End*, 1970.
Materiały prasowe Global Screen
- 34 *Vertigo*, 1958.
Dzięki uprzejmości Susanne Pfeffer
- 36 *Light Music*, 1975.
Dzięki uprzejmości LUX Cinema
- 38 Paul Sharits, *Passare III #20 11*, 1988, technika mieszana.
© Paul Sharits. Dzięki uprzejmości Gladstone Gallery.
- 40 Jonathan Horowitz, *Apocalypso Now*, 2009.
Dzięki uprzejmości artysty i Sadie Coles HQ
- 42 Duncan Campbell, *Arbeit*, 2011.
Dzięki uprzejmości artysty i Hotel Gallery
- 44 Laurel Nakadate, *Exorcism in January (Fever Dreams at the Crystal Motel)*, 2009.
Dzięki uprzejmości artystki i Galerie Anita Beckers
- 46 William Lamson, *Actions*, 2007–08.
Dzięki uprzejmości artysty
- Igor Krenz, *Światło gasi światło*, 1994.
Dzięki uprzejmości artysty
- 48 *Z daleka widok jest piękny*, 2011.
Materiały prasowe Stowarzyszenia Nowe Horyzonty
- 50 *Róża*, 2011.
Materiały prasowe Monolith Films
- 52 *Franz Kafka*, 1992.
Dzięki uprzejmości Piotra Dumały
- 54 *Hotel Warszawa*. 1955–1956. Fot. Zbigniew Siemaszko.
Dzięki uprzejmości Narodowego Archiwum Cyfrowego
- 56 Józef Robakowski *Test*, 1971
Filmoteka Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie
- 3-cia strona okładki: *Skarpa*, 2008. Fot. Bartosz Stawiarski. Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie

KINOMUZEUM
03.02–02.03.2012

Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie
ul. Pańska 3
www.artmuseum.pl

Kuratorzy: Łukasz Ronduda, Natalia Sielewicz

Architektura kina: Michał Ziętek
Opisy filmów: Julia Jankowska, Ola Kruk, Natalia Sielewicz
Korekta: Joanna Mueller Liczner

Druk: Drukarnia Agraf, Warszawa

Partnerzy:

POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

WAJDA SCHOOL

Sponsor Muzeum:

Bloomberg

Sponsor Kinomuzeum:

CANAL+

Filmoteka Muzeum Sztuki Nowoczesnej
została sfinansowana w ramach programu Kultura +

Patroni medialni Muzeum:

artinfo.pl

••• Gazeta.pl Warszawa